

Kinderopvang in Leiden

Op basis van cijfers van het CBS - 2021

Inleiding

Al een aantal jaar brengt het CBS in opdracht van Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO) het gebruik van, en het recht op kinderopvang in verschillende gemeenten in beeld.

De overzichten van het CBS bevatten gegevens over:

- het totaal aantal formele kinderopvanguren,
- het aantal kinderen in formele opvang en
- het aantal huishoudens dat gebruik maakt van formele kinderopvang.

Het gaat bij gebruik van kinderopvang alleen om huishoudens die kinderopvangtoeslag (KOT) ontvangen zoals genoemd in de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wkkip). Kinderopvangtoeslag is een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang en wordt uitgekeerd aan ouders die gebruik maken van formele opvang. De hoogte van de toeslag hangt af van het inkomen en het aantal kinderen dat naar de opvang gaat.

Team Onderzoek & Data heeft deze CBS-cijfers in opdracht van team Beleid Maatschappelijke Ontwikkeling (BMO) bewerkt en opgenomen in onderliggende rapportage over Leiden.

Inhoud

Aantallen kinderopvang (2021)

- totale groep kinderen
- voor kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar

Kinderen in opvang

- aantal kinderen (totaal) in kinderopvang, trend
- aantal kinderen (voor kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar) in kinderopvang, trend
- deelname aan kinderopvang per buurt, 2021
- af- / toename aantal kinderen in kinderopvang, per buurt (2021 t.o.v. 2020)

Uren opvang

- aantal uren kinderopvang (totaal), trend
- aantal uren kinderopvang (voor kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar), trend
- aantal uren kinderopvang per buurt, 2021

Herkomst en inkomen

- aantal kinderen en uren, naar herkomst, 2021
- aantal kinderen en uren, naar herkomst, 2020
- aantal kinderen en uren, naar herkomst, trend
- aantal uren, naar inkomen, 2021
- aantal uren, naar inkomen, trend

Recht op kinderopvangtoeslag (KOT)

- aantallen huishoudens met recht op KOT, trend
- aantal huishoudens met recht op KOT per wijk, 2021
- aandeel huishoudens met recht op KOT per wijk, 2021

BIJLAGE: Indeling buurten en wijken van Leiden

LET OP: de aantallen die door het CBS geleverd worden, zijn afgerond op 10-tallen. De aantallen zijn dus niet per se de daadwerkelijke aantallen. Hier moet rekening mee worden gehouden.

Aantallen kinderopvang (totaal) 2021

	huishoudens	kinderen	uren
DO kindcentrum	2.560	3.080	2.849.270
DO gastouder	210	260	187.310
BSO kindcentrum	2.430	3.500	1.562.280
BSO gastouder	70	110	45.980
Totaal	4.200	6.330	4.644.840

DO = Dagopvang

BSO = Buitenschoolse opvang

Analyse

In 2021 maken 6.330 Leidse kinderen gebruik van kinderopvang, volgens gegevens van het CBS. Deze kinderen wonen in 4.200 verschillende gezinnen (gemiddeld 1,5 kinderen per gezin). In totaal gaat het om ruim 4,6 miljoen uur kinderopvang. Dat is gemiddeld ruim 733 uur per kind, oftewel gemiddeld ruim 16 uur per kind per week (op basis van 45 weken).

Aantallen kinderopvang (voor kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar) 2021

	kinderen	uren
DO kindcentrum	1.020	1.144.860
DO gastouder	70	69.340
BSO kindcentrum	50	3.790
BSO gastouder	0	0
Totaal	1.050	1.217.980

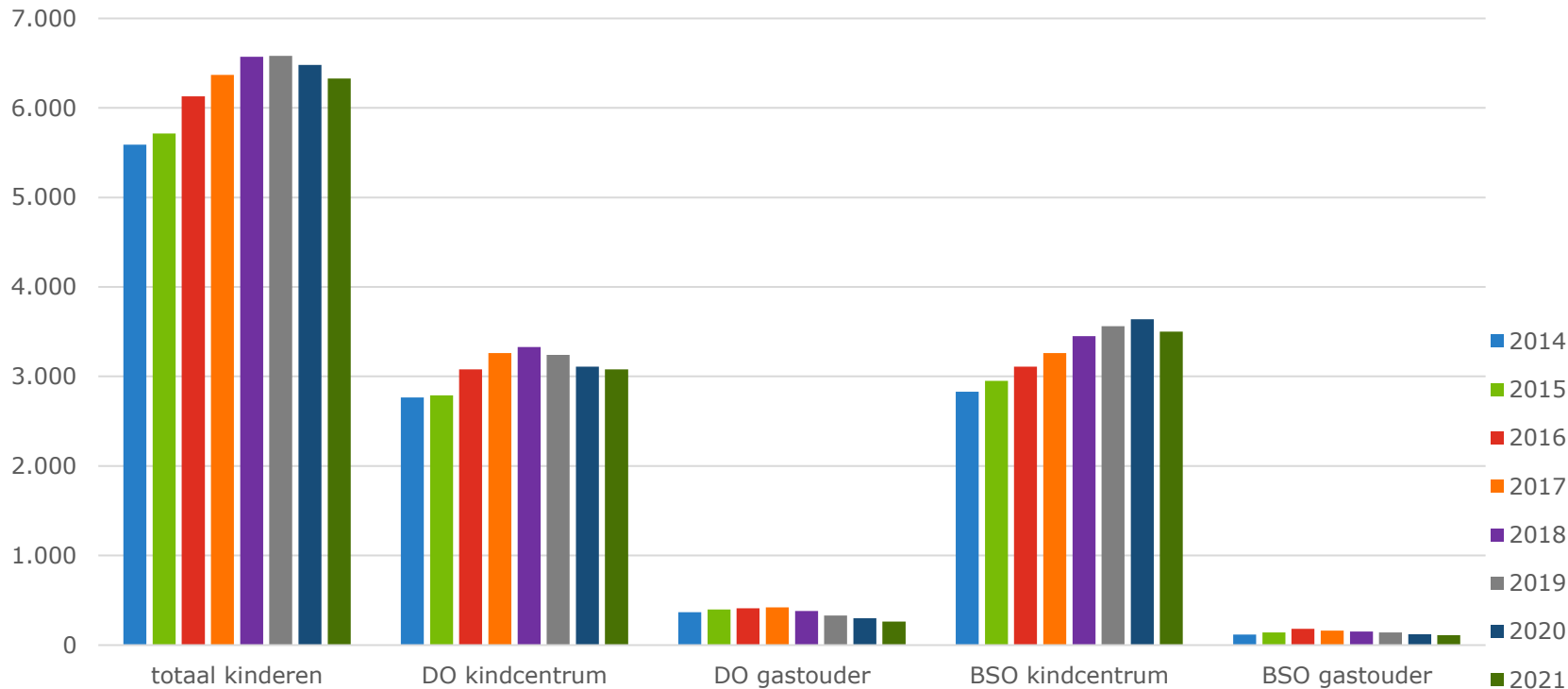
DO = Dagopvang

BSO = Buitenschoolse opvang

Analyse

Van de 6.330 Leidse kinderen die gebruik maken van kinderopvang, zijn 1.050 kinderen (17%) tussen de 2,5 en 4 jaar. Deze kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar krijgen in totaal ruim 1,2 miljoen uur kinderopvang. Dat is gemiddeld ruim 1.160 uur per kind, oftewel gemiddeld ruim 25 uur per kind per week (op basis van 45 weken).

Aantal kinderen (totaal) in kinderopvang - trend

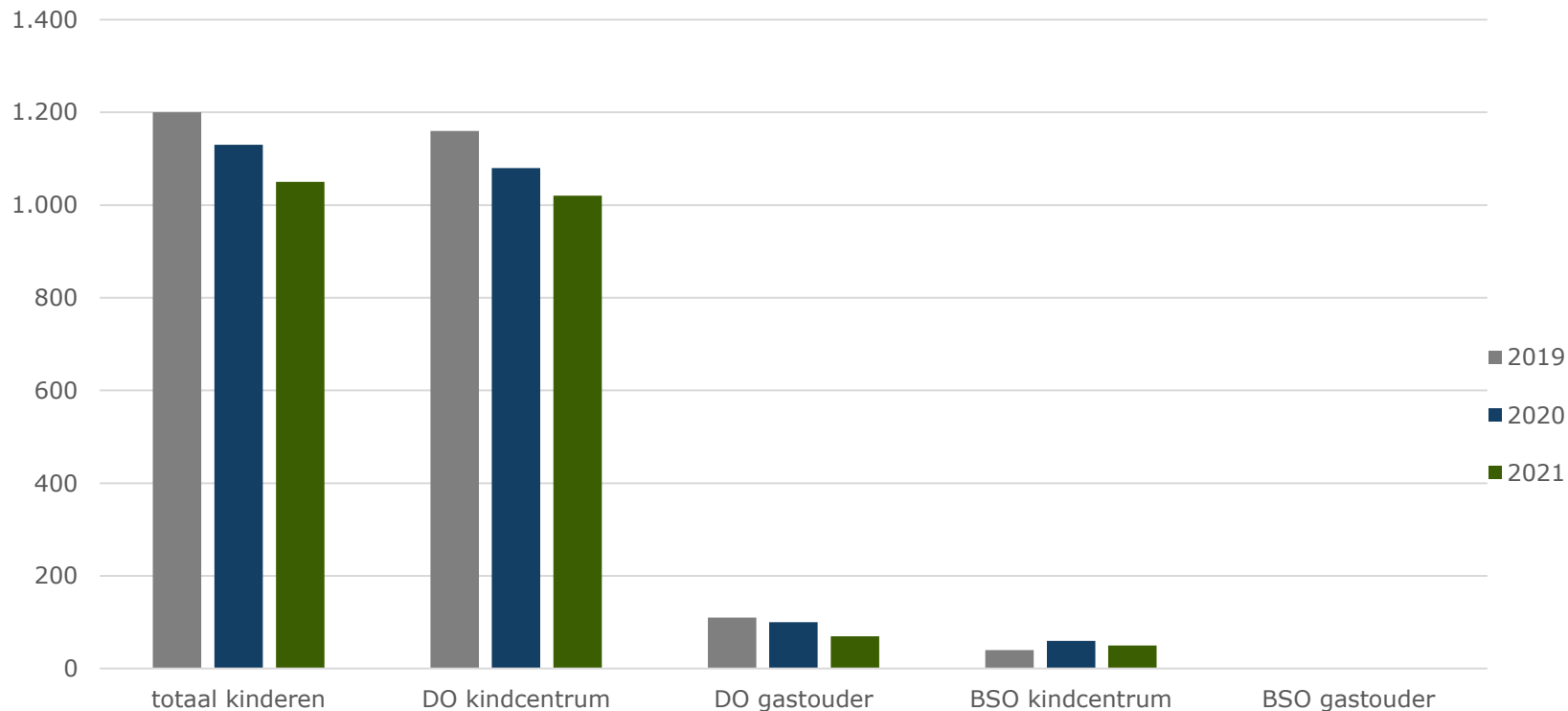

Analyse

In de periode 2014 – 2019 is het aantal kinderen dat gebruik maakt van kinderopvang gestegen. Deze stijging is in 2019 afgevlakt en gekanteld naar een daling sinds 2020. De daling in 2020 en 2021 kan mogelijk worden verklaard door de coronacrisis die begon in 2020. Een andere verklaring is mogelijk de dalende trend in het aantal 0 t/m 12 jarigen in Leiden; dit aantal daalt sinds 10 jaar van 15.122 in 2012 naar 13.661 in 2021).

Bij BSO kindcentrum neemt het aantal kinderen sinds dit jaar (2021) voor het eerst af. Bij het DO kindcentrum daalt het aantal kinderen al sinds 2019, bij DO gastouders daalt het aantal kinderen al sinds 2018 en bij BSO gastouder daalt het aantal kinderen al licht sinds 2016.

Aantal kinderen (tussen 2,5 en 4 jaar) in kinderopvang - trend

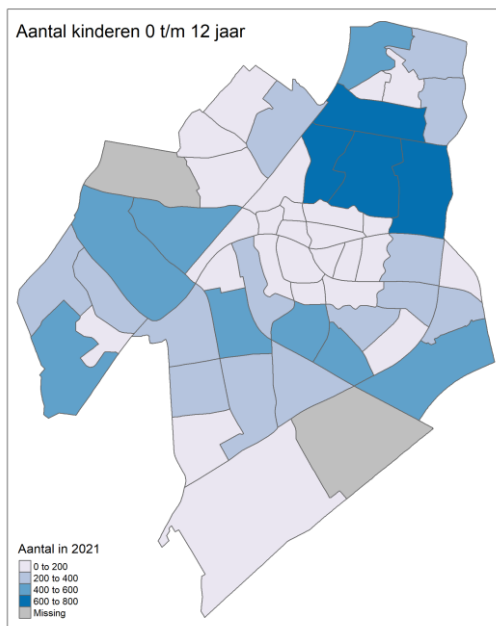
Analyse

Ook het totaal aantal kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar in de kinderopvang is afgenomen. De trend voor deze leeftijdsgroep is vergelijkbaar met de trend voor alle kinderen (t/m 12 jaar) die gebruik maken van de kinderopvang. Veruit de meeste kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar maken gebruik van een DO kindcentrum.

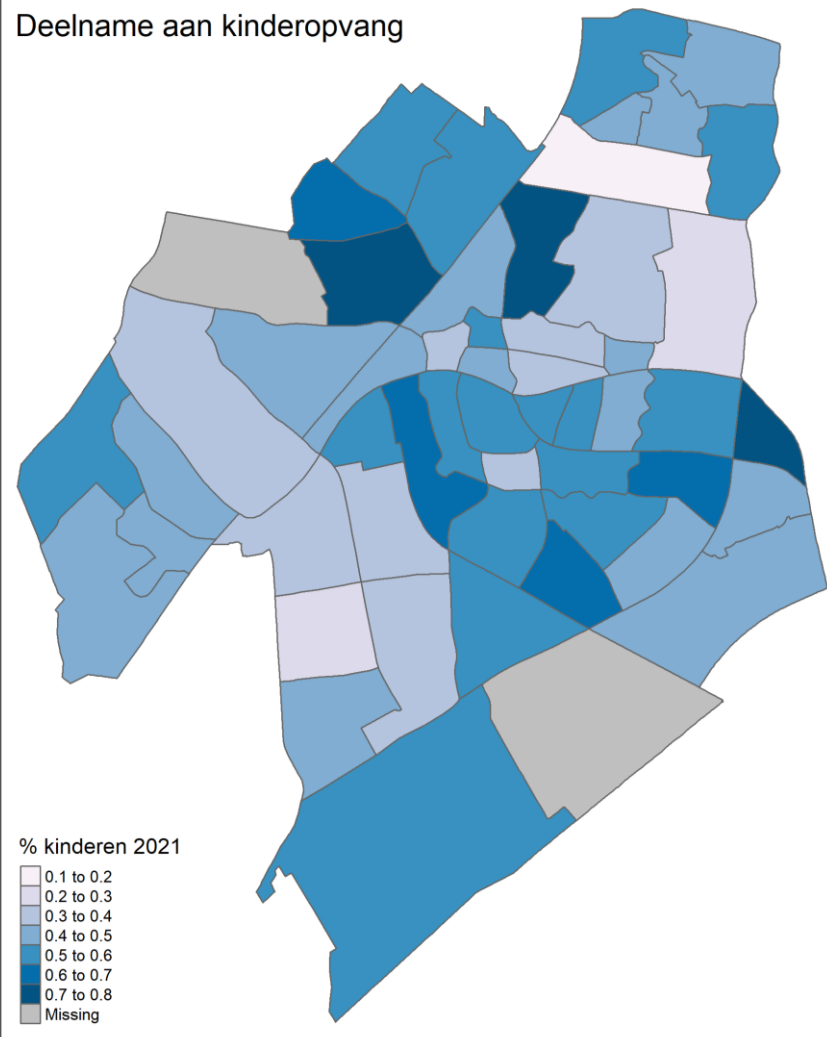
Deelname aan kinderopvang per buurt (2021)

Analyse

In Slaaghwijk (in Merenwijk) en in de buurten in Leiden-Noord wonen de grootste aantallen kinderen van 0 t/m 12 jaar. Van deze buurten is de deelname aan kinderopvang in Groenoord het grootst (71%). Dit percentage is vergelijkbaar met andere buurten in Leiden (Waardeiland (80%) en Pesthuiswijk (71%). In Slaaghwijk gaan relatief weinig kinderen naar de opvang (18%).

Deelname aan kinderopvang

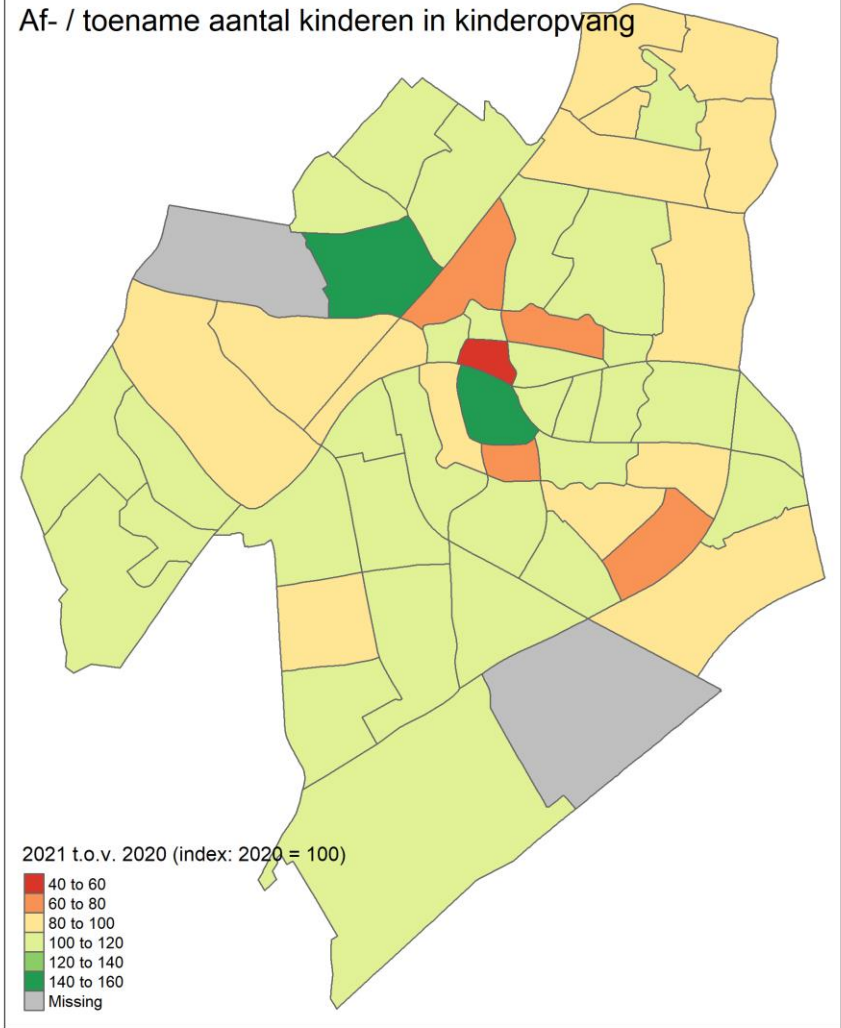
Af- / en toename kinderen in opvang per buurt

Analyse

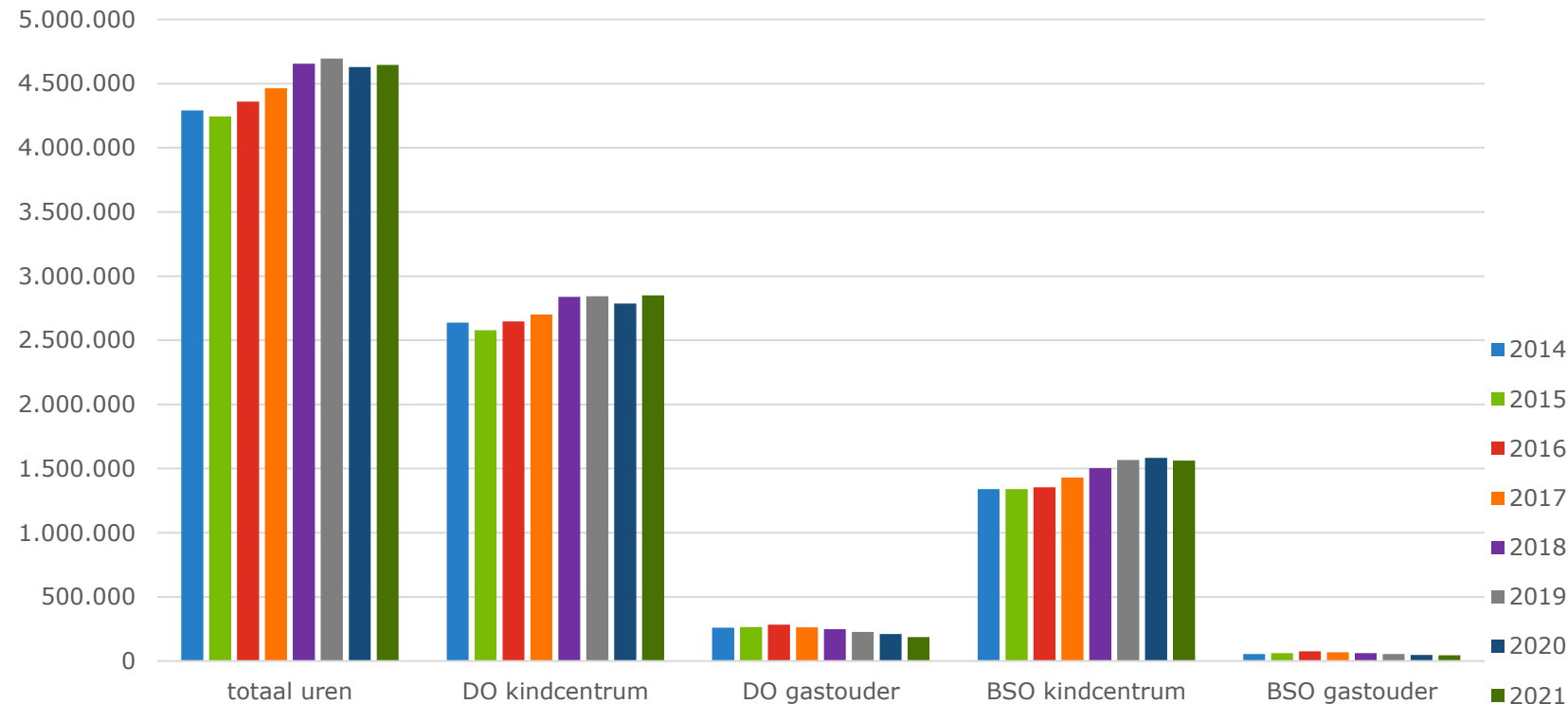
In de meeste buurten zien we dat het aantal kinderen dat naar de kinderopvang gaat, gelijk is gebleven ten opzichte van 2020, of is gestegen (lichtgroen en donkergroen). Sterkste stijging zien we in de Pesthuiswijk en de Pieterswijk, al gaat het hier om kleine aantallen (afgerond van 20 naar 30 kinderen).

Maar we zien in een aantal buurten ook een daling (geel, oranje en rood) van het aantal kinderen dat naar de kinderopvang gaat. In de buurten De Camp, Stationskwartier, Noordvest, Levendaal-West en Professorenwijk-Oost was deze daling het sterkst. Ook in deze wijken gaat het om kleine aantallen, waardoor er snel een groot procentueel verschil ontstaat.

Af- / toename aantal kinderen in kinderopvang

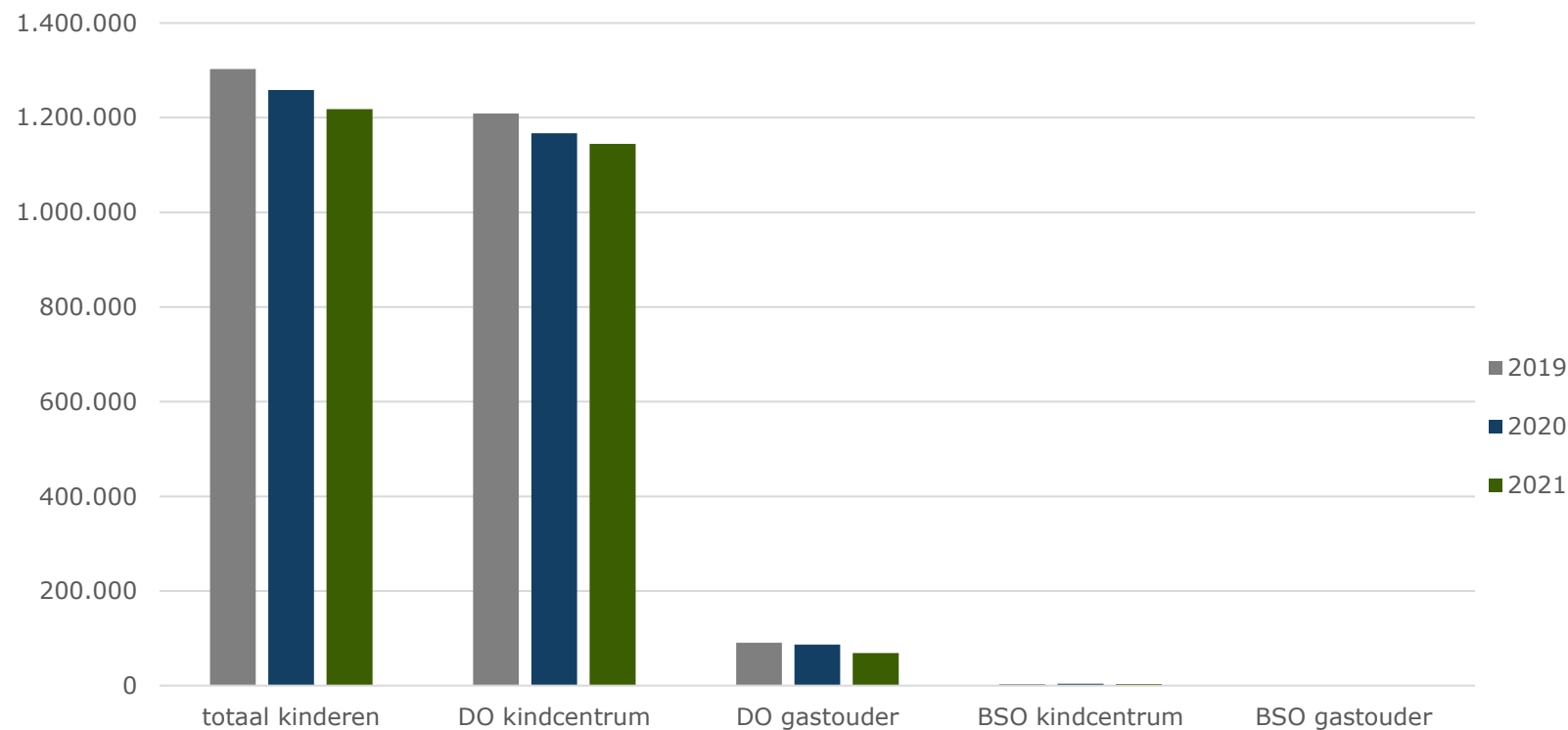
Aantal uren kinderopvang (totaal) - trend

Analyse

Na een kleine afname van het totaal aantal uren kinderopvang in 2015, zien we tussen 2015 en 2019 een toename van het aantal uren kinderopvang. Deze toename kantelt naar een afname in 2020. In 2021 neemt dit aantal weer licht toe. De lichte toename in het aantal uren in 2021 zien we alleen terug bij DO kindcentrum. Bij de andere vormen van opvang (DO gastouder, BSO kindcentrum en BSO gastouder) is namelijk een daling te zien. Bij BSO kindcentrum is de daling in het aantal uren sinds dit jaar (2021) voor het eerst zichtbaar.

Aantal uren kinderopvang (voor kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar) - trend

Analyse

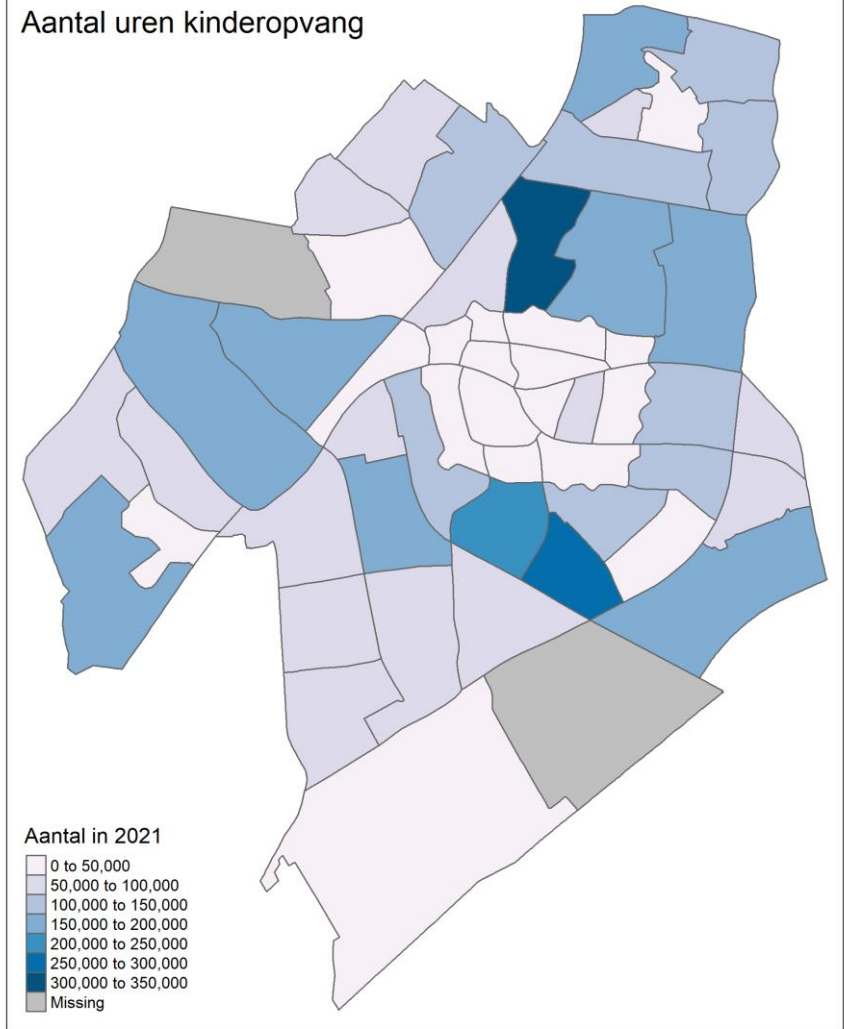
Net als het aantal kinderen is ook het aantal uren dat kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar naar de kinderopvang gaan afgenomen. Ook in 2021 werden veruit de meeste uren doorgebracht bij een DO kindcentrum, al is dit aantal uren wel afgenomen. Het aantal uren dat kinderen doorbrengen bij DO gastouder is ook gedaald.

Aantal uren kinderopvang per buurt (2021)

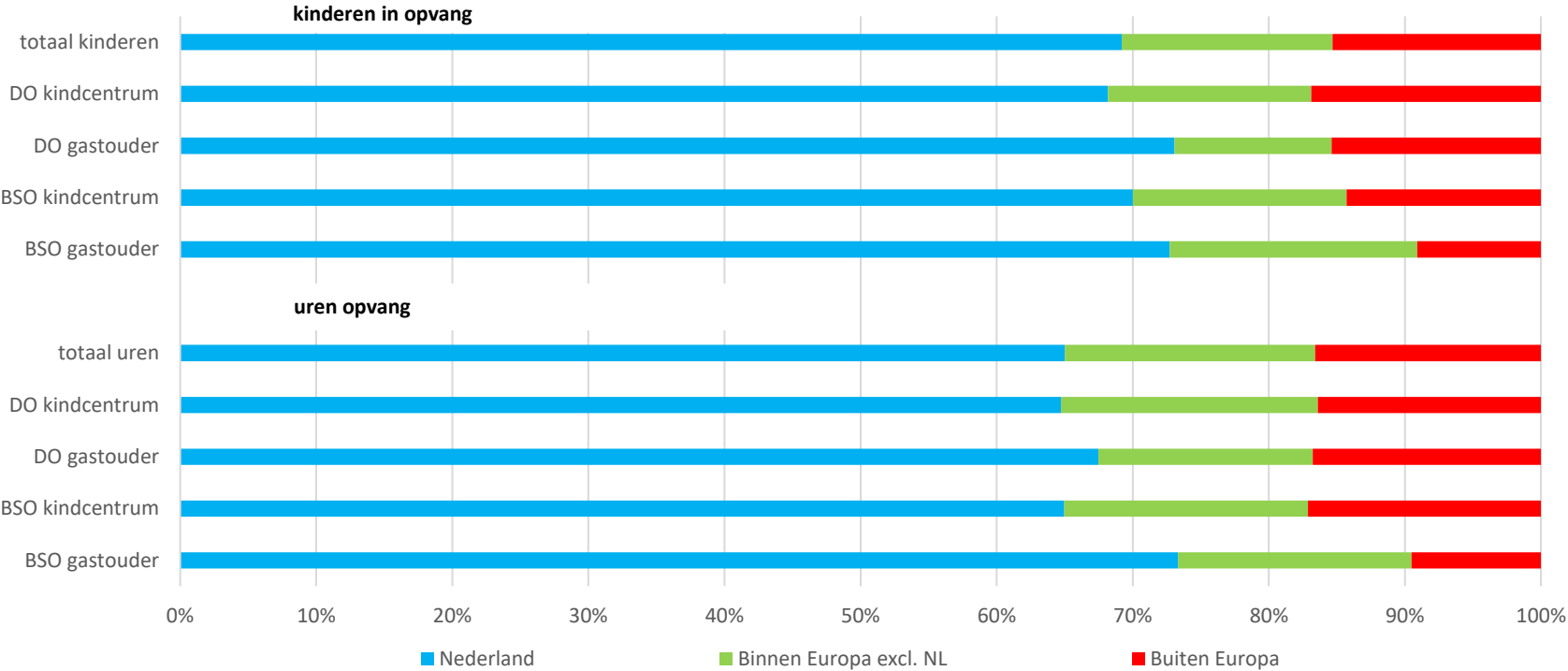
Analyse

De hoogte van het aantal uren kinderopvang per buurt heeft grotendeels te maken met het absolute aantal kinderen dat gebruikt maakt van kinderopvang. In Groenord is het aantal uren kinderopvang het hoogst. Dit is gemiddeld per kind wel minder (780 uur) dan bijvoorbeeld in de Pieterswijk (1.025 uur gemiddeld).

Aantal uren kinderopvang

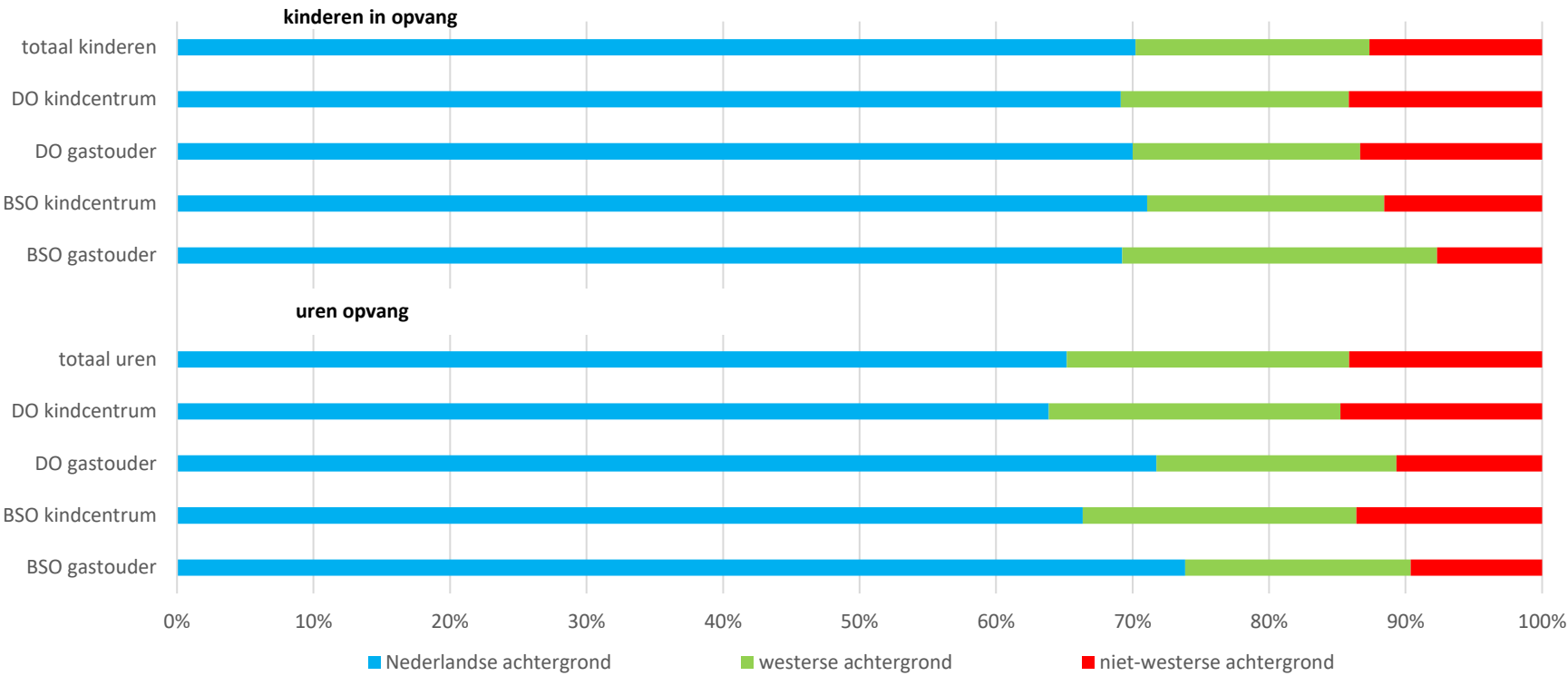
Aantal kinderen en uren - herkomst (2021)

Analyse

Kijken we naar de herkomst van de kinderen, dan zien we dat kinderen met een Nederlandse achtergrond de grootste groep is, onder alle typen kinderopvang. De verhoudingen tussen de herkomstgroepen zijn voor alle typen kinderopvang min of meer gelijk.

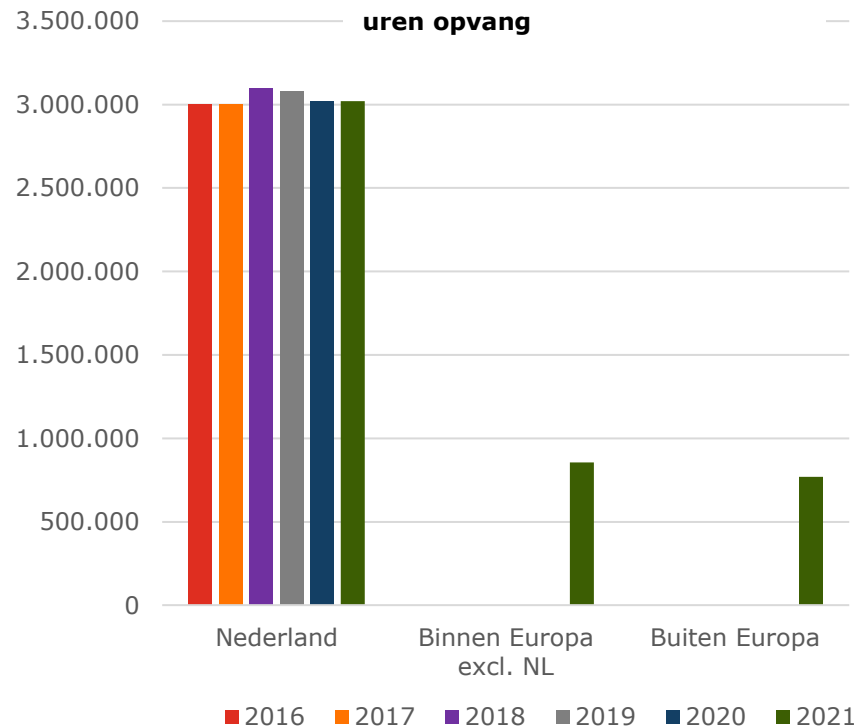
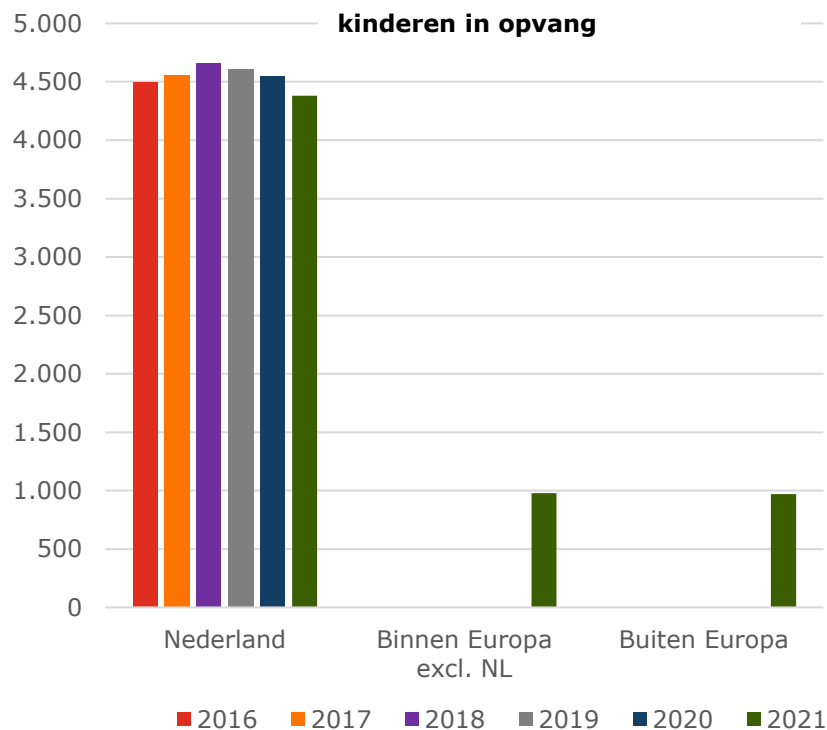
Aantal kinderen en uren - herkomst (2020)

Analyse

Sinds 2022 heeft het CBS de [indeling van herkomstlanden](#) gewijzigd. De cijfers van Nederland blijven vergelijkbaar met andere jaren, maar de cijfers over de herkomstgroepen Binnen- of Buiten Europa van 2021 en later kunnen niet vergeleken worden met de cijfers van de groepen (niet-)westerse achtergrond uit eerdere jaren. Desondanks zien de grafieken van 2020 en 2021 er wel bijna hetzelfde uit. Dit komt vooral omdat de definitie van de grootste groep 'kinderen met een Nederlandse achtergrond' ongewijzigd is.

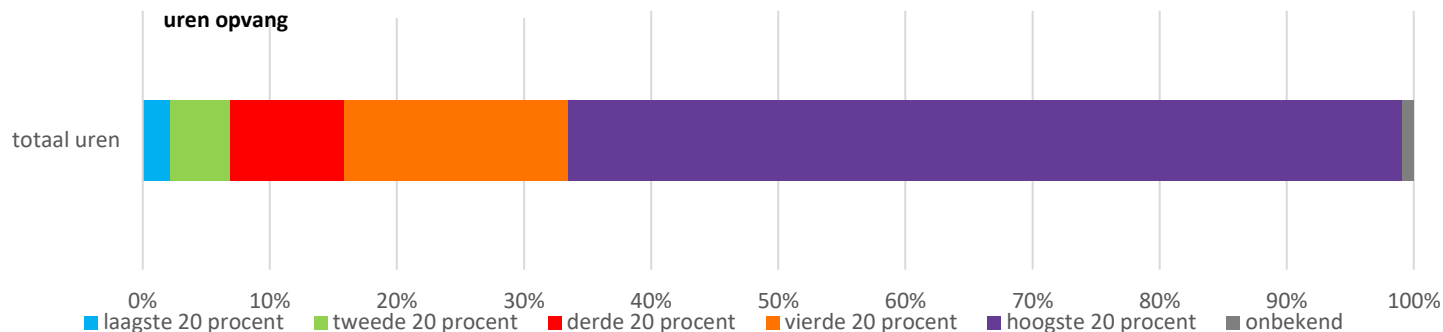
Aantal kinderen en uren - herkomst (trend)

Analyse

Sinds 2021 gebruikt het CBS een andere indeling van herkomstlanden. De cijfers uit 2021 kunnen daarom alleen voor kinderen met een Nederlandse achtergrond vergeleken worden met de cijfers uit de jaren 2020 en eerder. Voor kinderen met een andere herkomst kan deze vergelijking niet gemaakt worden. Voor kinderen met een Nederlandse achtergrond zien we dat het aantal kinderen dat gebruik maakt van kinderopvang sinds 2019 afneemt. Deze kleinere groep kinderen gaat in 2021 gemiddeld wel meer uren naar de opvang dan in 2020: het aantal uren is namelijk ongeveer gelijk gebleven.

Aantal uren - inkomen (2021)

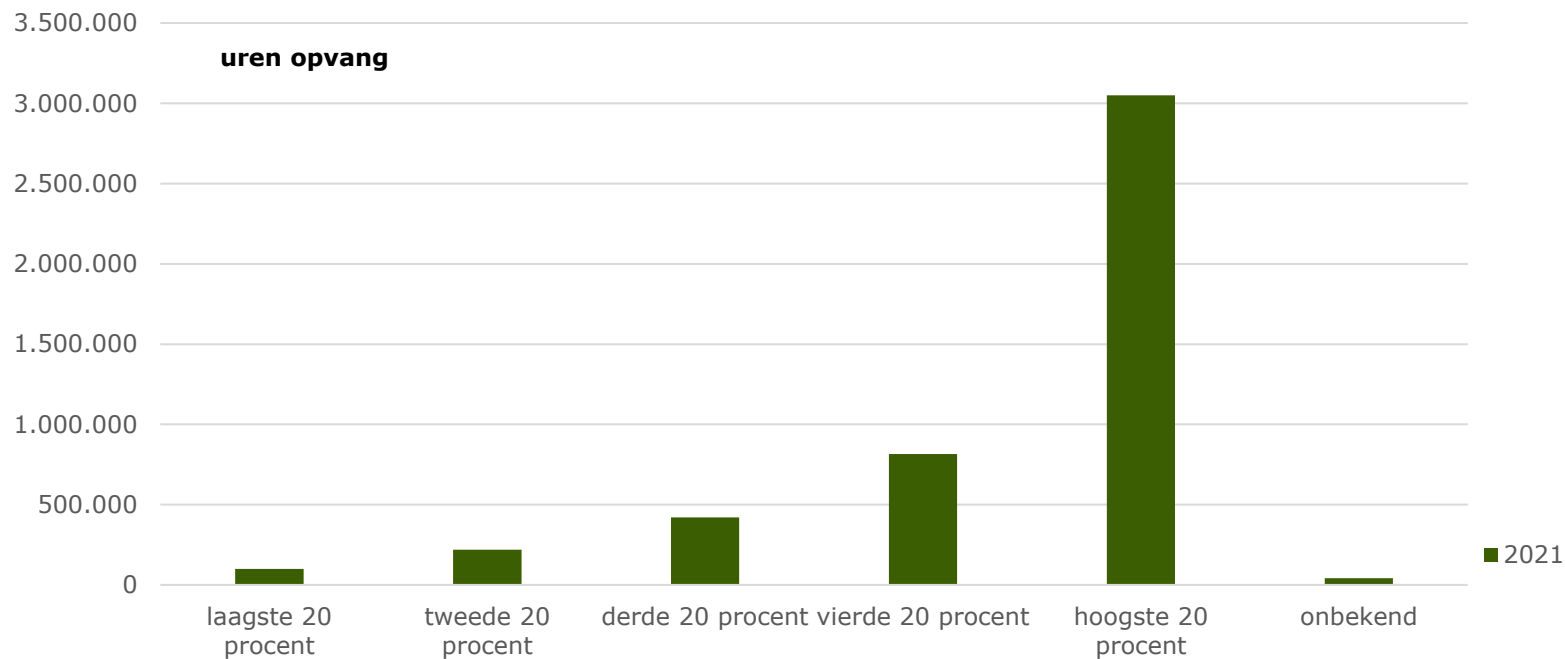
Analyse

In de figuur is de verdeling van het totaal aantal uren kinderopvang naar 5 inkomensgroepen te zien.

In 2021 zien we dat het gebruik van kinderopvang toeneemt naarmate het inkomen stijgt. Met name de hoogste inkomensgroep heeft gebruik gemaakt van kinderopvang.

Aantal uren - inkomen (trend)

Analyse

Omdat de 5 inkomensgroepen sinds 2021 anders berekend zijn dan voorgaande jaren, zijn deze cijfers niet vergelijkbaar met eerdere jaren. In 2021 zien we dat het gebruik van kinderopvang toeneemt naarmate het inkomen stijgt. Met name de hoogste inkomensgroep heeft gebruik gemaakt van kinderopvang (ruim 3 miljoen uur).

Huishoudens met recht op KOT per wijk (trend)

wijk	aantal hh met recht KOT					% van huishoudens (met kinderen 0 t/m 12 jaar)				
	2017*	2018**	2019**	2020**	2021**	2017	2018	2019	2020	2021
Binnenstad-Zuid	200	200	200	200	170	67%	100%	100%	100%	81%
Binnenstad-Noord	400	400	400	400	410	67%	67%	67%	67%	73%
Stationsdistrict	100	100	100	100	70	100%	100%	100%	100%	70%
Leiden-Noord	1.000	1.000	1.000	900	910	71%	71%	71%	69%	73%
Roodenburgerdistrict	1.500	1.500	1.500	1.400	1 450	83%	83%	83%	78%	84%
Bos- en Gasthuisdistrict	900	900	900	900	900	64%	69%	69%	69%	71%
Morsdistrict	600	600	600	600	580	75%	75%	75%	75%	75%
Boerhaavedistrict	200	200	200	300	270	67%	67%	67%	100%	82%
Merenwijkdistrict	1.000	1.000	1.000	1.000	920	77%	77%	77%	83%	77%
Stevenshofdistrict	700	700	700	700	700	88%	88%	88%	88%	84%
Totaal	6.500	6.600	6.600	6.400	6 390	74%	75%	73%	77%	78%

* peildatum 1-1-2018 (schatting)

** peildatum 31-12

Analyse

Op 31 december 2021 zijn er circa 6.400 huishoudens die recht hebben op Kinderopvangtoeslag (KOT). Dit is ruim driekwart van alle Leidse huishoudens met kinderen in de leeftijd van 0 t/m 12 jaar. Het is echter niet bekend hoeveel van deze 6.400 huishoudens hier ook daadwerkelijk gebruik van maken. Opvallend is dat er dit jaar helemaal géén wijk is waarin 100% van de huishoudens recht heeft op KOT.

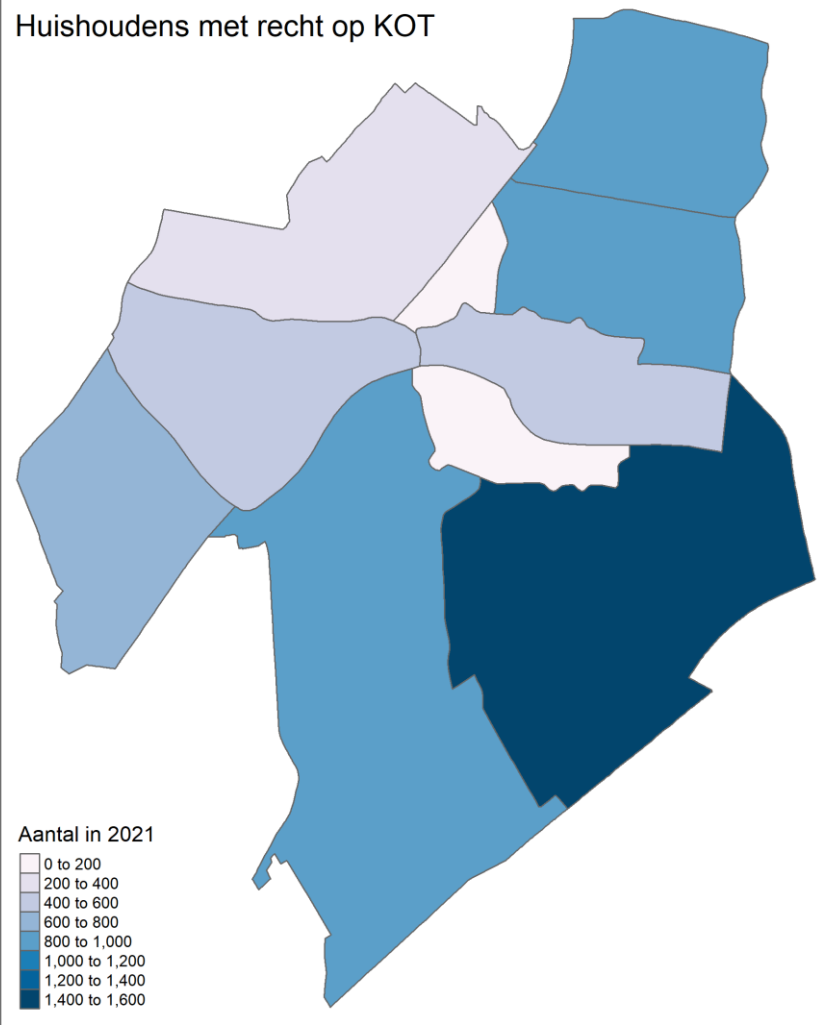
NB: de cijfers over het gebruik van kinderopvang (in pagina's hiervoor) en de cijfers over recht op KOT zijn niet met elkaar te vergelijken.

Huishoudens met recht op KOT per wijk (2021)

Analyse

In het Roodenburgerdistrict wonen absoluut gezien de meeste huishoudens met recht op kinderopvangtoeslag. In het Stationsdistrict (en de Binnenstad-Zuid) de minste (zie ook de tabel op de vorige pagina).

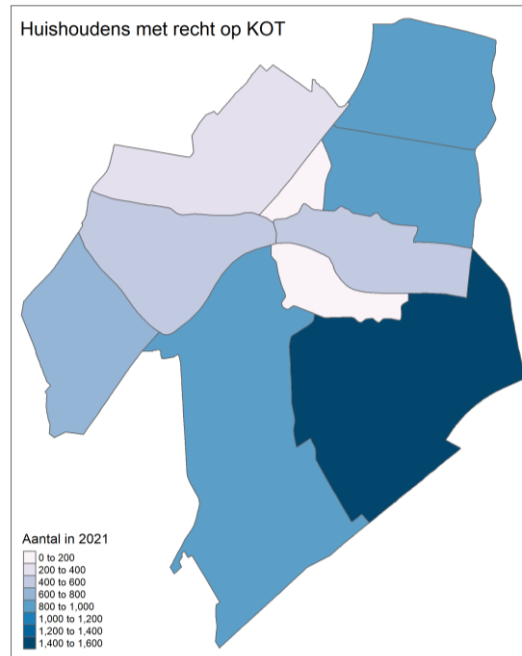
Huishoudens met recht op KOT

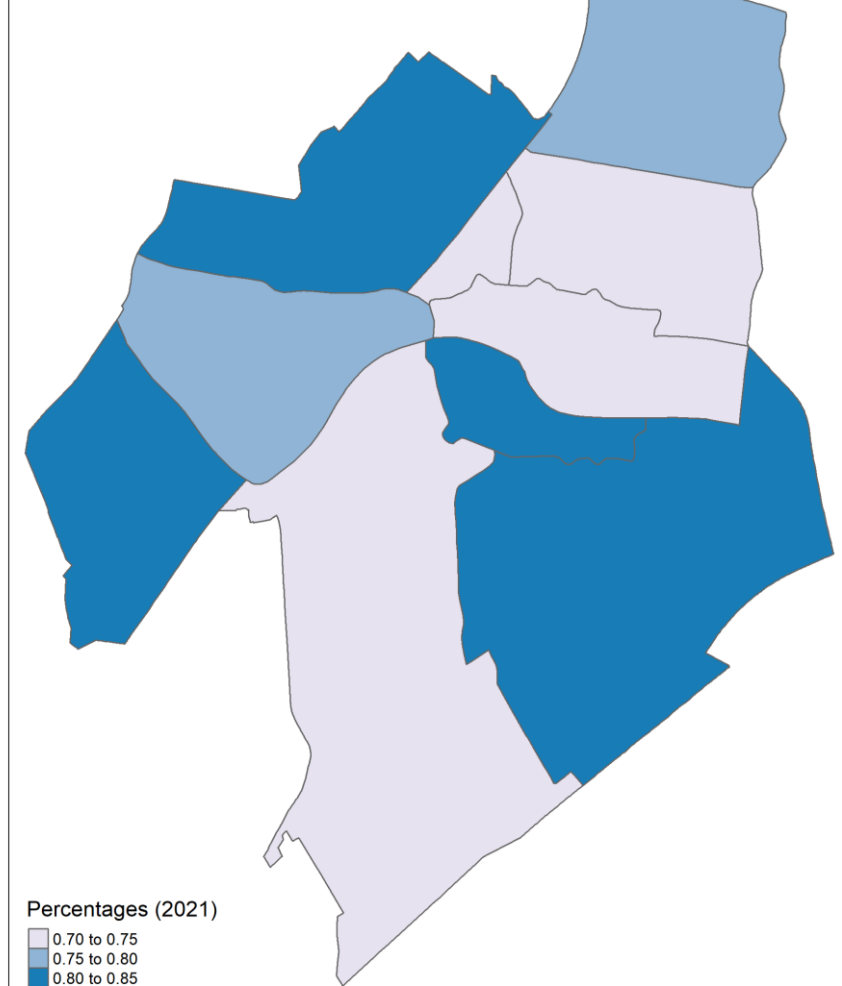
% huishoudens met recht op KOT per wijk (2021)

Analyse

Kijken we naar het aandeel huishoudens dat recht heeft op KOT op het totaal aantal huishoudens met kinderen van 0 t/m 12 jaar in de wijk, dan zien we dat dit percentage het hoogst is in het Roodenburgerdistrict, de Binnenstad-Zuid, het Stevenshofdistrict en in het Boerhaavedistrict. 81-84% van de huishoudens met kinderen in deze wijken hebben recht op KOT.

% huishoudens met recht op KOT van totaal huishoudens met kinderen van 0 t/m 12

BIJLAGE: Indeling buurten en wijken van Leiden

0 Binnenstad-Zuid

- 00 Pieterswijk
- 01 Academiewijk
- 02 Levendaal-West
- 03 Levendaal-Oost

1 Binnenstad-Noord

- 10 De Camp
- 11 Marewijk
- 12 Pancras-West
- 13 Pancras-Oost
- 14 d'Oude Morsch
- 15 Noordvest
- 16 Havenwijk-Noord
- 17 Havenwijk-Zuid
- 18 Molenbuurt
- 19 De Waard

2 Stationsdistrict

- 20 Stationskwartier

5 Bos- en Gasthuisdistrict

- 50 Vreewijk
- 51 Haagweg-Noord
- 52 Gasthuiswijk
- 53 Fortuinwijk-Noord
- 54 Boshuizen
- 55 Oostvliet
- 56 Haagweg-Zuid
- 57 Fortuinwijk-Zuid

6 Morsdistrict

- 60 Transvaalbuurt
- 61 Lage Mors
- 62 Hoge Mors

3 Leiden-Noord

- 30 Groenord
- 31 Noorderkwartier
- 32 De Kooi

4 Roodenburgerdistrict

- 40 Meerburg
- 41 Rijndijkbuurt
- 42 Professorenwijk-Oost
- 43 Burgermeesterswijk
- 44 Professorenwijk-West
- 45 Tuinstadwijk
- 46 Cronestein
- 47 Klein Cronestein
- 48 Roomburg
- 49 Waardeiland

7 Boerhaavedistrict

- 70 Pesthuiswijk
- 71 Houtkwartier
- 72 Raadsherenbuurt
- 73 Vogelwijk
- 74 Leeuwenhoek

8 Merenwijkdistrict

- 80 Slaaghwijk
- 81 Zijlwijk-Zuid
- 82 Zijlwijk-Noord
- 83 Merenwijk-Centrum
- 84 Leedewijk-Zuid
- 85 Leedewijk-Noord

9 Stevenshofdistrict

- 90 Schenkwijk
- 91 Kloosterhof
- 92 Dobbewijk-Noord
- 93 Dobbewijk-Zuid

